

Nándor Katona

Dátum narodenia: 12.9.1864

Miesto narodenia: Spišská Stará Ves

Nándor (Ferdinand) Katona (pôvodným menom Kleinberger) sa narodil 12. septembra 1864 v Spišskej Starej Vsi, zomrel 1. augusta 1932 v Budapešti.

Na pozvanie L. Mednyánszkeho prišiel v roku 1880 do Strážiek pri Kežmarku, kde získal umeleckú propedeutiku. V rokoch 1884-1890 študoval na Uhorskom kráľovskom učilišti kreslenia a Ústave pre profesorov kreslenia v Budapešti (prof. J. Greguss, B. Székelyi, K. Lotz). Od roku 1890 študuje na Akadémii Julian v Paríži (prof. B. Constant, J. P. Laurens). V roku 1891 tvorí v Barbizone. V rokoch 1892-1893 absolvoval študijné cesty do Londýna a Holandska. Po ukončení štúdií v roku 1893 žil Katona až takmer do konca storočia v sídle Mednyánszkych v Strážkach. Pod vplyvom L. Mednyánszkeho sa venoval hlavne krajinomalbe, ktorá odrážala jeho časté depresívne nálady - nízke zamračené oblohy, večerné daždivé scény, pesimistické nálady súmrakov. V roku 1898 prvýkrát vystavoval na Národnom salóne v Budapešti. V roku 1899 sa usadil a tvoril v Budapešti. Kontaktoval sa s maliarstvom szolnockej kolónie. Jeho paleta sa presvetlila, objavili sa slnkom prežiarené luministické plenéry z južného Slovenska, Balatonu a Szolnoku i dovtedy takmer celkom chýbajúce figurálne motívy (plesy, koncerty, slávnosti). V roku 1901 získava ocenenie v Paríži, cenu Kruhu priateľov umenia. Zároveň sa stáva spoluzakladateľom Spolku szolnockých umelcov. V roku 1902 navštívil chorého Mednyánszkeho. V rokoch 1904-1905 absolvuje študijnú cestu do Ruska. V Moskve je účastný revolúcie a je vykázaný z krajiny. V roku 1908 získava Zlatú medailu v Londýne. V roku 1913 získava Veľkú zlatú medailu v Národnom salóne v Budapešti. Až do svojej smrti získava rad ďalších významných ocenení. Z Budapešti sa každoročne vracal na Spiš a do Tatier, ktoré sa stali dominujúcim námetom jeho neskorého maliarstva. Posledným prianím N. Katonu bola vlastná galéria, v ktorej by bola jeho pozostalosť sústredená.